

СТАЛІНСЬКІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 4 (683)

Субота, 9 лютого 1952 р.

ц. 20 к.

ПІДВИЩУВАТИ ІДЕІНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ ВИКЛАДАННЯ

Наша партія і радянський уряд приділяють велику увагу справі виховання молодих спеціалістів в дусі високої комуністичної свідомості, ідейності. На вищу школу покладено велику відповідальність за формування радянських студентів як активних політиків-ленінців, патріотів своєї Вітчизни, стійких бійців за перемогу комунізму. Для цього партія і держава створили найсприятливіші умови.

Історичні рішення ЦК ВКП(б) з ідеологічних питань, дискусії в питаннях філософії, біології, мовознавства, фізіології, геніальна праця Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», редакційна стаття газети «Правда» — «Проти ідеологічних перекручень в літературі» відкрили перед радянською наукою нові величкі перспективи розвитку, озброїли працівників вищої школи могутнім зброєю у боротьбі за вирощування високоідейних кваліфікованих будівників комуністичного суспільства.

Керуючись вказівками партії і великого Сталіна, науково-педагогічний колектив нашого університету за останній час значно перебудував всю викладацьку і наукову роботу. Але в цій важливій справі є ще значні недоліки. Про це прямо вказується в рішеннях листопадового Пленуму ЦК КП(б)У і IV пленуму Харківського Обкому КП(б)У.

Серйозні недоліки мають місце в роботі кафедр суспільних наук університету. Значна частина викладачів кафедри марксизму-ленізму — т.т. Фінклер, Бадіян та інші — читають лекції і проводять семінари на недостатньому рівні. У викладанні марксистсько-ленінської теорії ще не викорінені до кінця начотництво і талмудизм. У деяких лекціях не завжди дається глибоке роз'яснення основних ідей «Короткого курсу історії ВКП(б)».

Серйозні недоліки до недавнього часу спостерігалися і в організаційній роботі кафедри марксизму-ленізму. Тепер партійне бюро університету вжило ряд заходів щодо поліпшення роботи кафедри, укріпило її керівництво. Значні недоліки є і в роботі деяких кафедр гуманітарних факультетів. На відділенні журналістики викладачі т.т. Файбишенко і Донської читали лекції і проводили практичні заняття на низькому ідейно-теоретичному рівні, поверхово і безсистемно викладали матеріал, не роблячи глибокого політичного аналізу.

Ці недоліки свідчать про те, що партійне бюро і Вчена рада філологічного факультету до останнього часу мало цікавилися

роботою відділення журналістики, не контролювали діяльність його провідної кафедри.

Серйозні зриви є і в роботі кафедри педагогіки і психології, яка не веде систематичної боротьби за підвищення якості лекцій. На низькому ідейно-теоретичному рівні викладає доцент кафедри тов. Ткаченко.

Особливо нетерпиме становище створилося у викладанні деяких природничих наук. На ряді кафедр існує неправильна думка, що питання методології курсу природничих наук треба висвітлювати лише у вступних лекціях, а далі треба подавати лише вузько-спеціальний матеріал.

Саме такої шкідливої думки дотримується, наприклад, завідувач кафедри зоології хребетних тварин проф. Волчанецький. Нещодавно тов. Волчанецький прочитав на другому курсі біологічного факультету лекцію про ланцетник. Це дуже цікава тварина, значний об'єкт зоологічної науки, що посідає важливе місце в філогенії тваринного світу. Заслуга відкриття його належить великому російському вченому О. Ковалевському. У Енгельса в праці «Діалектика природи» є ряд методологічних вказівок щодо ланцетника, відкриття якого яскраво підтверджувало діалектичний матеріалізм. Між тим, проф. Волчанецький у своїй лекції «забув» і про методологічні вказівки Енгельса, і про пріоритет вітчизняної науки. Лекція була прочитана у відриві від діалектичного матеріалізму, питання теми були висвітлені по-об'єктивістському, на низькому ідейному рівні.

Подібний суто емпіричний підхід до читання курсу характерний для багатьох природничих кафедр. До цього слід додати, що на раді кафедр вкрай погано перебудовують роботу в світлі історичної праці товариша Сталіна «Марксизм і питання мовознавства». Замість того, щоб самим творчо застосовувати діалектичний матеріалізм до своєї спеціальності, деякі хіміки, фізики та інші звертаються до працівників кафедри філософії за проханнями... допомогти застосувати найважливіші питання, розроблені Й. В. Сталіним, до відповідних природничих наук. Такі погляди нічого спільного не мають з марксистсько-ленінським розумінням розвитку науки та методами викладання.

Партійні організації факультетів, Вчені ради і кафедри повинні наполегливо викорінювати недоліки, які ще мають місце у викладанні суспільних, гуманітарних і природничих наук.

ЛИСТИ ДРУЗІВ

Кілька днів тому ми одержали листа від студентки Празького університету Квіти Фішерої. Прочитавши в учительській газеті замітку, що розповідає про нашу конференцію, присвячену російсько-українським літературним зв'язкам, вона просить детальніше розповісти про роботу конференції.

Ми надіслали чехословацьким друзям відповідь: «Студентська конференція, присвячена російсько-українським літературним зв'язкам, була розповіддю не тільки про дружбу наших письменників, — це була розповідь про дружбу наших народів, про рідну Москву, про щастя жити в сталінську епоху».

З нетерпінням чекаємо відповіді наших друзів.

М. ІГРУНОВ, В. ОЛІЙНИКОВА та ін.

Важлива роль у підготовці наукових кадрів, спеціалістів усіх галузей знань, у будівництві нового суспільства належить радянській вищій школі. Вона покликана безперестанно поповнювати ряди радянської народної інтелігенції кваліфікованими молодими спеціалістами, виховувати студентство в дусі радянського патріотизму, в дусі відданості партії Леніна—Сталіна.

(З передової газети «Правда»).

Підсумки зимової екзаменаційної сесії

Геніальні праці товариша Сталіна з питань мовознавства, постанови ЦК ВКП(б) і вказівки Й. В. Сталіна в ідеологічних питаннях, на решті редакційна стаття газети «Правда» — «Проти ідеологічних перекручень в літературі» визначили широкі перспективи для поліпшення всієї ідеологічної роботи, стали програмою перебудови методів викладання у вузах, піднесення ідейно-теоретичного рівня лекцій, семінарських занять. Всі кафедри нашого університету критично переглянули робочі плани і навчальні програми по провідних дисциплінах та спеціальних курсах, поповнили їх даними про нові досягнення вітчизняної науки. Все це допомогло значно підняти рівень політико-виховної та навчальної роботи, особливо в період екзаменаційної сесії.

Зимова екзаменаційна сесія 1951-52 навчального року пройшла на високому ідейно-політичному, організаційному і науковому рівні. Ректорат разом з партійною, комсомольською і профспілковою організаціями почав підготовку до сесії широким розгортанням політико-виховної та учбової роботи. На факультетах були проведені колоквиуми, оглядові та додаткові лекції, консультації, заняття з відстаючими, організована самостійна робота студентів. Заздалегідь здійснено ряд заходів, які мали забезпечити успішну підготовку до складання заліків та екзаменів.

Громадські організації університету провели групові, курсові та факультетські збори, присвячені питанням навчальної роботи та підготовки до сесії, наради з відмінниками навчання, індивідуальні бесіди з відстаючими. Значну роль відіграла стінна преса на факультетах — стінні газети, бюлетені, «бойові листки», «блисківки». З допомогою цих заходів усувалися всі недоліки, які могли б гальмувати навчальну роботу.

Проведені в грудні колоквиуми з провідних дисциплін показали, що основна маса студентів серйозно працювала над програмним матеріалом. Були виявлені також слабкі місця, істотні прогалини в роботі студентів. Всі ці недоліки наполегливо усувалися.

Підведемо деякі підсумки зимової екзаменаційної сесії.

Успішність по університету становить 93,9 процента. Частина студентів не складала екзаменів з поважних причин. З тих, що склали заліки та екзамени, незадовільні оцінки мають 74 чоловіка, 68 чоловік не з'явилися з невідомих причин.

Якість відповідей на екзаменах була цілком задовільною. 837 студентів одержали відмінні оцінки, 1899 чоловік — відмінні та добрі, 315 чоловік — задовільні.

Багато студентів порадували екзаменаторів глибоким знанням і змістовними, добре продуманими відповідями. Прекрасно склали іспити, зокрема, студент IV курсу хімічного факультету Левітін, студент IV курсу історичного факультету Киценко, студентка IV курсу філологічного факультету Кравченко, студент V курсу біологічного факультету Голован.

З числа недбайливих, недисциплінованих студентів, які одержали незадовільні оцінки, назву т. Головка (II курс фізико-математичного факультету, фізичне відділення). Протягом семестру він пропустив чимало лекцій, не підготувався до сесії, на екзамені з фізики відповідав незадовільно, а на екзамені з вищої математики зовсім не прийшов.

З непоганими результатами закінчили сесію першкурсники. Переважна більшість їх відповідала на «відмінно» та «добре».

Це свідчить про те, що середні школи значно поліпшили свою роботу і почали випускати більш підготовлених абітурієнтів.

Високі показники дали екзамени з соціально-економічних дисциплін. Відмінні і добрі оцінки одержали 89,4 процента студентів. Особливо ґрунтовні знання виявили комуністи. Зокрема, політекономію всі студенти — члени ВКП(б) склали лише на «відмінно» та «добре». Успішно пройшли екзамени з діалектичного та історичного матеріалізму. 95 процентів тих, що склали іспити з цих дисциплін, одержали лише відмінні та добрі оцінки. Сесія показала, що студенти добре засвоїли також курс історії філософії.

Наведені вище показники свідчать про серйозну, вдумливу роботу студентів над вивченням соціально-економічних дисциплін.

З найгіршими показниками закінчилась екзаменаційна сесія на фізико-математичному факультеті. На цей факультет припадає найбільша кількість студентів, які не з'явилися на екзаменах. Найбільший процент академічної заборгованості дали перший та другий курси.

Слід указати на окремі організаційні недоліки, виявлені в ході зимової екзаменаційної сесії. Іноді через неявку студентів екзамени починалися з чималим запізненням. Так було, наприклад, на фізико-математичному факультеті на екзамені з фізики, який приймав доцент Мільнер. Професор Дрінфельд приймав екзамен з математичного аналізу в присутності одинадцятьох чоловік, що суперечить встановленим правилам.

На історичному факультеті доцент Краєвський допустив лібералізм на екзамені з політичної економії. За неповноцінну відповідь він поставив відмінну оцінку тов. Карлінеру, який не зміг відповісти на елементарні запитання, не зумів охарактеризувати стахановські методи на виробництві. Доцент Альпер приймав екзамен з історії Греції не по квитках.

Попереду — літня екзаменаційна сесія. Завдання ректорату, партійних, комсомольських, профспілкових організацій — врахувати помилки в підготовці до екзаменів, допущені в минулому семестрі, виправити їх, мобілізувати студентство на ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу і наполегливе підвищення свого ідейно-теоретичного рівня.

З перших же днів нового семестру слід розгорнути боротьбу за високу успішність, за глибокі, всебічні і сталі знання кожного студента. Колективи кафедр повинні повсякденно поліпшувати свою роботу. Необхідно добитися високої якості кожної лекції, остаточно викорінити формалізм, начотництво, емпіричність у викладанні окремих дисциплін.

Наше завдання — потурбуватися про те, щоб літню екзаменаційну сесію закінчити з ще кращими показниками, ніж маємо тепер. Виконати це завдання — справа честі кожного професора, викладача, студента.

Д. НАЗАРЕНКО,
проректор університету
по учбовій частині.

ПОЛІПШИТИ ШЕФСЬКУ РОБОТУ

Ленінський комсомол завжди вважав виховання юного покоління одним з важливих доручень партії.

VII пленум ВЛКСМ, що відбувся в середині жовтня минулого року, розглянув питання про роботу піонерських організацій. В постанові «пленум висловлює впевненість, що ленінсько-сталінський комсомол, керуючись вказівками комуністичної партії, товариша Сталіна, забезпечить далі поліпшення роботи піонерської організації».

Виконуючи рішення пленуму, комітет комсомолу університету повинен був переглянути і по-новому побудувати свою роботу з піонерами в підшефних школах міста. Досі шефству комітет приділяв дуже мало уваги. Досить сказати, що питання про стан піонерської роботи жодного разу не ставилося на засіданні бюро комітету. Відповідальна за шкільний сектор тов. Чорна має невірні дані про роботу вожатих. За її зведенням, біля ста комсомольців працюють піонервожатими та 30 чол. керують предметними гуртками. Тимчасом підшефні школи скаржаться на абсолютну відсутність допомоги від своїх шефів.

Зі станом піонерської роботи в школах шефські організатори зовсім не знайомі. На засіданнях шкільних комітетів комсомолу вони були найчастіше тільки по одному разу.

Щоправда, шефоргани Дикман (географічний факультет) і Байвель (фізико-математичний факультет) поцікавилися в школах, в чому складається їх допомога, але й не подумали, як здійснити її практично. А тов. Кац (шефський організатор хімічного факультету), з'явившись лише на одне засідання комсомольського комітету 132 школи, не тільки ні про що не питала, але навіть не визнала за потрібне сказати, хто вона така.

Піонерські організації шостих і сьомих класів 131 та 132 шкіл працюють без вожатих, але їх шефи мають сміливість заявити, що від їх допомоги відмовляються. Поки що обов'язки вожатих виконують учні старших класів, які не мають достатнього досвіду та знань.

Комсомольці повинні подати дійову допомогу в організації жвавих і цікавих зборів, у випуску стінних газет. Пленум указав на те, що комсомольські організа-

ції «повинні активно допомагати піонерським дружинам у розвитку дитячої технічної творчості, в ознайомленні піонерів та школярів з досягненнями радянської науки і техніки, направляти підготовлених комсомольців для керівництва гуртками».

Гуртки в підшефних школах працюють, але заслуга в цьому часто не належить нашим комсомольцям: їх організують і ведуть викладачі. Шеф над 1-ю школою — географічний факультет відмовився організувати гурток дитячої творчості через відсутність вільних людей. Щоправда, обіцяли допомогти в цьому працівники філологічного факультету, але обмежились тільки обіцянками.

В комітеті комсомолу ще й досі відкладають це питання з дня на день. Ще 15 грудня мав відбутись актив шефського сектору, але не вдалося зібрати його й досі.

Треба зважити на всі ці недоліки, викрити їх причини і, користуючись досвідом кращих (а непогано працює в школі історичний факультет), спрямувати всі сили на здійснення рішень VII пленуму ВЛКСМ.

Т. ЖУРБИЦЬКА.
І. ДЬЯЧКОВА.

У творчій співдружності

На протязі кількох останніх років встановлено міцний творчий зв'язок вчених-хіміків нашого університету з вчителями та учнями середніх шкіл Харкова і області. Вчені подають значну методичну і наукову допомогу викладачам хімії у школах, пропагують вітчизняну науку, відзначають пріоритет російських вчених у наукових відкриттях.

В минулому році секція методики викладання хімії Харківського відділення Всесоюзного хімічного товариства при активній участі вчених університету провела поширену нараду вчителів. У ній взяли участь викладачі хімії середніх шкіл Харкова, Полтави, Белгорода, Кременчука. Обговорювались результати вступних екзаменів з хімії в університеті, в інститутах — політехнічному і радянської торгівлі. Були указані прогалини в знаннях абітурієнтів, недоліки у викладанні хімії вчителями середніх шкіл. Обговорювалось також питання про зміст теми валентності в сьомих класах. Обидва питання викликали великий інтерес у присутніх. Нарада допомогла вчителям поліпшити викладання хімії в середніх школах.

Вчені-хіміки провели наради вчителів присвячені 90-річчю створення теорії хімічної будови А. М. Бутлерова, 240-річчю з дня народження

геніального російського вченого М. В. Ломоносова. Для вчителів був прочитаний цикл лекцій про фізико-хімічні методи дослідження будови органічних сполук, про теорію валентності, хімічного зв'язку, радіоактивності, про участь радянських хіміків у спорудженні величезних сталінських будов комунізму. Цикл лекцій для викладачів залізничних шкіл прочитано в педагогічному кабінеті Південної залізниці.

Вчені-хіміки університету допомогли працівникам середніх шкіл у проведенні хімічних олімпіад, організації міської виставки учнівських робіт. Відбулася цікава екскурсія вчителів на Харківський коксохімічний та Будянський фарфоро-фаянсовий заводи, де екскурсанти ґрунтовно ознайомилися з технологією виробництва, з хімічними процесами.

Співробітники кафедри хімічної технології допомогли організувати в 6, 7, 131 та 132 середніх школах Харкова хімічні лабораторії, допомогли в монтуванні наочного приладдя. Для вчителів проведено цикл лабораторних занять з техніки постановки лекційних дослідів, дано консультації з питань методики викладання хімії, організації роботи гуртків, виготовлення приладів.

На хімічному факультеті було влаштовано «день відкритих дверей». Близько 100 вчителів та учнів 62 і 63 середніх шкіл Харкова побували в лабораторіях, кабінетах, ознайомилися з

дослідницькою роботою вчених, з обладнанням лабораторій, з роботою наукових студентських гуртків. Протягом року 7000 учнів шкіл Харкова прослухали лекції вчених в аудиторіях хімічного факультету.

На хімічному факультеті проречено багато підручників, учбових програм, методичних збірників для середніх шкіл. Рецензія професора Є. С. Хотинського на підручник хімії Левченка для 8—10 класів середньої школи взята за основу оцінки цього підручника на всесоюзній нараді в Москві, присвяченій питанням якості викладання хімії.

У громадській діяльності, зокрема зв'язаній з допомогою вчителям середніх шкіл, беруть участь майже всі професори, доценти й викладачі хімічного факультету нашого університету. Особливо слід відзначити нахненну роботу одного з найстаріших вчених-хіміків професора Є. С. Хотинського.

До шефської діяльності залучаються студенти старших курсів. Майбутні хіміки — тт. Горєва, Квасман та інші — керують гуртками в середніх школах.

Зміцнюючи творчі зв'язки з учбовими закладами Харкова й області, вчені-хіміки університету прагнуть зробити все можливе для всебічної допомоги викладачам хімії середніх шкіл.

М. НОВАКОВСЬКИЙ,
доцент університету.

Група студенток університету на екскурсії в мічурінських місцях. Крайня ліворуч — доцент кафедри дарвінізму і генетики П. Я. Ковалевська.

НА ВИЩОМУ РІВНІ

Про результати зимової сесії

Зимова екзаменаційна сесія на економічному факультеті в цьому році пройшла значно більш організовано, ніж усі попередні. Це — результат великої ідеологічно-виховної роботи, проведеної серед студентів колективом викладачів, партійною і профспілковою організаціями факультету.

Аналіз успішності, виявленої студентами під час сесії, показує, що відмінні й добрі оцінки цього року становлять 93% (проти 90,2% в минулому році). Число відмінників на факультеті підвищилось до 77 чол. (в минулому році їх було 59 чол.). На жаль, процент неуспішності на першому курсі становить 1,5 (проти 0,8 у минулому році). Це — наслідок того, що 9 студентів першого курсу дістали незадовільні оцінки, в тому числі 5 чол. — з математики.

Хорошу успішність виявили студенти II курсу на екзаменах з політичної економії (екзаменатор — доцент О. П. Мамалуй). З 32 студентів, що склали іспити, 29 чол. одержали відмінні й добрі оцінки; лише у 3 чол. — задовільна оцінка.

Високу успішність показали студенти III курсу на екзаменах з історичного і діалектичного матеріалізму (екзаменатор — доцент І. Л. Бейгель): 45% студентів відповіли на «відмінно», 55% — на «добре». Треба відзначити, як велике досягнення, що студенти III курсу вчать тільки на «відмінно» і «добре».

На IV курсі на екзаменах з історії економічних вчень (викладач — доцент Бейліс) 24 студенти одержали відмінну оцінку, 25 — добру; тільки один студент має «посередньо».

Наведені дані показують, що якість підготовки студентів до екзаменів в основному була добра.

Назвемо прізвища деяких передовиків навчання.

На першому курсі заслуговують бути відзначеними відмінники тт. Верховинська, Кравченко, Ейкельман; на другому курсі — тт. Макаров (голова студентського наукового товари-

ства факультету), Мільнер, Подус (комсорт курсу), Іванова (староста курсу).

На третьому курсі йдуть попереду відмінники навчання тт. Федченко (парторг курсу), Рубановський (член комсомольського бюро), Зрибняк (староста курсу).

На четвертому курсі особливо відзначилися відмінники тт. Матвійчук (комсорт факультету), Лугова, Качуровська (парторг курсу), Храковська (член редколегії стінної газети «Економіст»).

На п'ятому курсі кращими серед відмінників є тт. Макєенко (сталінський стипендіат), Ламков (парторг курсу), Ставицький (комсорт).

Водночас треба вказати й на тих товаришів, що недбайливо ставляться до навчання, пропускають багато лекцій і практичних занять, мають академічну заборгованість і не поспішають її позбутися. До таких студентів на першому курсі належать, зокрема, тт. Лохова (має академічну заборгованість, погано підготувалася до сесії) і Караченцева (погано відвідувала лекції і слабо підготувалася до іспитів).

На другому курсі виявили недисциплінованість, неакуратно відвідували лекції і погано підготувалися до екзаменів тт. Малютіна і Ярошенко.

З студентів четвертого курсу вже протягом трьох років рідко відвідує лекції, пропускає багато практичних занять і семінарів, погано готується до екзаменаційних сесій тов. Ламм.

Треба зауважити, що в навчанні на факультеті провідну роль відіграють комуністи і комсомольці. Серед членів і кандидатів партії таких, що склали екзамени на «відмінно» і «добре», налічується 99,8%. Тільки один студент — член партії дістав посередню оцінку.

З числа комуністів 63% — відмінники.

Успішність членів і кандидатів партії ввесь час вища, ніж у комсомольців і безпартійних.

А. МІРЕР,
декан економічного факультету.

Екзаменаційна сесія заочників

АНКЕТА ГАЗЕТИ „СТАЛІНСЬКІ КАДРИ“

В цьому році здійснилося моє давнє бажання: я стала працювати вчителькою. Мені доручили вести другий клас 43-ї залізничної школи, Дергачівського району. В об'єднаному колгоспі ім. Чапаєва я працюю агітатором: випускаю газети, бойові листки, проводжу з колгоспниками бесіди, колективні читки газет.

Водночас вчуся на другому курсі українського відділення філологічного факультету.

Айтоніна ЧЕПЕЛЬ.

☆

— Я студент VI курсу філологічного факультету. Через кілька місяців закінчу університет. Бути педагогом, вихователем молодого покоління радянських людей — велика честь для кожного з нас, студентів, і зокрема для мене.

Я працюю в 10-му ремісничому училищі. Багато з моїх учнів уже стали на шлях самостійного життя. Деякі з них працюють у Каховці, на будівництві Південно-Українського каналу.

С. МЕТЕЛИЦЯ.

☆

Я працюю лаборанткою на електромеханічному заводі. Проте вважаю, що треба безупинно вчитися далі. Ще в дитинстві мені хотілося стати географом — і ось я вже на географічному факультеті Харківського університету, студентка першого курсу.

Перший свій екзамен з економічної географії я склала на «відмінно».

Лідія ЗІБОВА.

З 26 січня до 5 лютого цього року проходила зимова екзаменаційна сесія студентів-заочників. Іспити складала 1176 студентів. Серед них багато робітників, колгоспників, вчителів. На відміну від минулих років, цьогорічний набір на перші курси пройшов більш чітко і організовано.

Заочники забезпечені всією необхідною літературою: в їхньому розпорядженні Центральна наукова бібліотека університету, бібліотека фізико-математичного факультету.

◆

Ще в шкільні роки я любив історію. Відтоді твердо вирішив стати істориком.

Пізніше я працював секретарем Дубечівського райкому комсомолу на Чернігівщині. Хоч і мав уже певну загальноосвітню і політичну підготовку, все ж хотілося знати ще більше. Поділився своїми думками з керівниками обкому ЛКСМУ. Товариші підтримали мене, надіслали вчитися до партійної школи в Харкові.

На досягнутому я не зупинився. Вирішив будищо здобути вищу освіту на історичному факультеті університету. І ось вже можна сказати, що задум мій здійснюється — я студент історичного факультету. Від усієї душі дякую більшовицькій партії за батьківське піклування про нас, радянську молодь.

Василь МОЛОЧКО.

☆

Разом з експедицією геологів-дослідників Укргідепу мені випала велика честь працювати в районі Каховського гідровузла. Ми досліджували геологічні особливості місцевості, де в недалекому майбутньому споруджуватиметься потужна Каховська гідроелектростан-

ція. Тепер ми вивчаємо зібрані матеріали з тим, щоб використати їх при створенні нових проектів будівництва.

Тепер я вчуся на першому курсі географічного факультету. У вільний від роботи час вивчаю програмовий матеріал. Успішно завершила свою першу екзаменаційну сесію в університеті і вже готуюсь до літньої сесії.

Р. ЗАЦМАН.

☆

Здобути вищу освіту, стати висококваліфікованим спеціалістом в економічній науці — такий намір з'явився у мене ще в грізні дні Великої Вітчизняної війни, на фронті. Демобілізувавшись з рядів Радянської Армії, через рік я поступив на заочне відділення економічного факультету.

Ось уже третій рік вчуся в університеті, одночасно працюю в Полтавському облфінвідділі. Влітку проходитиму першу виробничу практику. Систематично працюючи над собою, готуюся успішно скласти заліки та іспити в наступній літній екзаменаційній сесії.

Євген БІЛЕЦЬКИЙ.

☆

Вдень я працюю на харківському заводі «Трансв'язок», а у вільний від роботи час вчуся за програмою державного університету. Мені подобається наука про мову і літературу, тим-то я обрав собі філологічний факультет.

Зараз я вже на четвертому курсі. Наближається час, коли закінчу вищу освіту. Покищо докладаю всіх зусиль, щоб найкраще опанувати науку.

Леонід ФЕДОСОВ.

ЗВІТУЮТЬ ПЕРШОКУРСНИКИ

Успішно пройшли екзамени з основ марксизму-ленінізму на перших курсах географічного, історичного та філологічного факультету.

До екзаменаційного стола підходить А. Корогодський — завідувач бібліотекою в школі робітничої молоді. У нього два запитання: «II з'їзд партії» та «В. І. Ленін про соціалістичну свідомість».

Юнак, що в близькому майбутньому стане істориком, змістовно, з багатьма прикладами розповідає про історичну обстановку, яка склалася після I з'їзду, про боротьбу Леніна з «економістами», про велику роль газети «Искра».

— Ленінська «Искра», — говорить він, — об'єднує між собою соціал-демократичні групи і підготовляє II з'їзд. Тільки на II з'їзді, в 1903 році по суті була створена Російська соціал-демократична робітничая партія, були прийняті програма, статут партії, обрані центральні органи партії.

Відповідаючи на друге запитання, А. Корогодський вміло з'ясовує велике значення книги В. І. Леніна «Що робити?», говорить про зрадників інтересів робітничого класу — західноєвропейських правих соціалістів:

— Саме праві соціалісти в наші дні підтримують плани війни, яку готують американські імперіалісти, саме вони зрадили інтереси своєї батьківщини і народу. Трудящі все більше розуміють, де їхні справжні друзі і де їхні запеклі вороги.

Глибокі знання з основ марксизму-ленінізму показали студент філологічного факультету П. Момот, студент історичного факультету М. Толстой і багато інших.

Семінар
лаб

З інте семінару зованого учкою. І не даремно. Семінар дав нам дуже багато цінного. Всі доповіді були змістовними і дохідливими.

Ми ознайомилися з правилами зберігання і розстановки фондів, з формами довідково-бібліографічної та масово-виховної роботи, набули уявлення про складання систематичного каталогу. Але, мабуть, найголовніше те, що ми усвідомили обов'язки, покладені на нас державними постановами про кабінети і ту значущість, яку може набути наша робота, коли вона правильно поставлена.

Семінар був добре підготовлений. Нам не лише розповіли про різні види роботи, але й показали зразки плакатів, виставок, тематичних каталогів та ін.

Звичайно, не все відразу запам'ятаєш. Доречі, доцільним було б кожному з нас мати зразки різноманітних описів книг, необхідних при складанні каталогу.

Багато форм бібліографічної та масової роботи можна провести в кожному кабінеті. Але уже при обговоренні наших планів і задумів постало питання про труднощі господарсько-матеріального характеру: як зробити полицки біля виставки, де дістати скриньку для каталога та ін. Ці і багато інших труднощів у нас часом важко розв'язати. Тому на семінарі була висловлена пропозиція скликати нараду лаборантів з представниками господарської та учбової частини для врегулювання питань обладнання і господарського обслуговування кабінетів.

Хочеться подякувати працівникам бібліотеки за організацію корисної справи.

Є. ЛЯЛЬКІНА.

ЙОГО ВЕСНА

Це було в незабутні дні 1945 року, коли війська III Білоруського фронту з боями проходили Східну Прусію. В усій стрілецькій роті добре знали хороброго, але мрійливого і по-юнацькому ніжного хлопця. «Наш Василь» — просто, з ласкавою усмішкою називали його бійці.

Ще тоді Василь мріяв про радість навчання. Яку вибрати професію — покищо не було ясно самому. Але відчував бажання швидше набутти знань, стати фахівцем у якійсь галузі науки і — творити, творити на користь своєму народові, Радянській Вітчизні.

В одному з жорстоких боїв Василь був тяжко поранений.

Понад місяць пролежав він у госпіталі. І, хоч частенько одержував листи з дому, зустрічався з старими друзями, проте на серці було тяжко: він став інвалідом.

Весною він почав уже по trochu виходити в госпітальний садок. Але навколишнє буяння природи тільки більше його розхвилювало. Здавалося — весна прийшла не для нього. Він дивився на яскравозелену траву по краях доріжок, на розквітлі бруньки на деревах, і гірка юнацька сльоза не раз пекла йому щок.

День Перемоги Василь зустрів у дорозі: поїзд мчав його до Харкова. Тепер уже вибір був остаточний: він стане студентом Харківського фінансового технікуму.

Прийомні іспити склав без жодної «трійки». І вже через тиждень разом з групою інших хлопців і дівчат він, стримуючи подих, шукав своє прізвище у списках прийнятих.

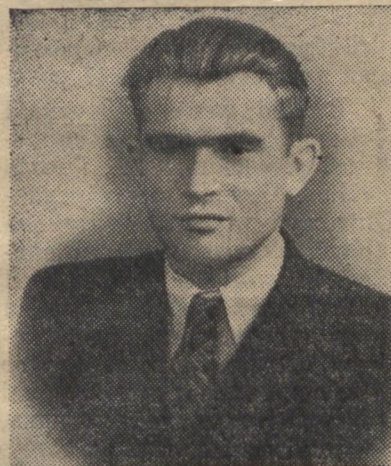
— Ось я... Перший... — пошепки промовив. І стало радісно на серці.

Хтось із нових товаришів міцно потиснув йому руку. А викладач математики, якому Василь відповів під час

іспитів на «відмінно», широко привітав:

— Поздоровляю!..

На початку навчального року Василя Андросова бу-

ло обрано комсоргом курсу. Дні навчання, сповнені радощів і глибокого змісту, бурхливі комсомольські збори, обговорення цікавих книг і нових кінокартин. Це було саме те, про що колись мріяв Василь. Яке змістовне стало життя!

На першій екзаменаційній сесії Василь дістав тільки відмінні оцінки. Його ім'я з'явилося на Дошці Пошани.

...Відтоді минуло три роки. В по-весняному світлому залі технікуму на випускний вечір зібралася молодь. Але це вже була весна, сповнена справжнього щастя. Здійснилася давня мрія: він закінчив освіту. І тепер був серед друзів, що переживали таку ж саму радість.

І якось мимоволі виринули в пам'яті минулі дні, коли ще невиразно уявлявся шлях до науки, до плідної роботи в ім'я народного блага, на славу Батьківщини, яку веде до перемоги рідна партія Леніна — Сталіна.

Серед відмінників, випускників технікуму, першим було назване ім'я Василя Андросова.

Тепер Василь Андросов працює інспектором в Чернігівському облфінвідділі. Але він хоче рости далі як фахівець. Тим-то зразу ж по закінченні технікуму він поступив на економічний факультет нашого університету.

Третій рік вже вчиться Андросов в університеті. Лише добрі та відмінні оцінки

стоять у нього в матрикулі.

— Звичайно, важкувато мені, — говорить Василь. — Вдень працюю, ввечері треба вчитися. Але обов'язково закінчу університет. Це — слово колишнього воїна.

Вже він склав заліки в цьому році. Позаду екзаменів з економіки сільського господарства та фінансів. Але Василь не їде додому. Він має намір де в чому проконсультуватися з викладачем.

В гуртожитку, на книжковій полиці Василя Андросова, на почесному місці стоїть роман Миколи Островського «Як гартувалася сталь». Червоним олівцем підкреслено на одній сторінці слова Павла Корчагіна: «Нема для мене в житті нічого більш страшного, як вибути зі строю».

А внизу, під цими рядками, виведено твердою рукою: «Живу для того, щоб боротись і перемагати. Жити — значить бути в строю».

Це додав від себе Василь.

В. ЛИТВИНОВ.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

№ 4

стор. 9

Студенти-дипломники тт. Б. Хавес і В. Куделя займаються в лабораторії колоїдної хімії.

По університетах Союзу

Ростовський університет

Підсумкова зимова загальноуніверситетська наукова конференція Ростовського державного університету, в якій брали участь понад 1500 чоловік, заслухала 170 доповідей. Основні доповіді присвячені розробці конкретних проблем мовознавства, питанням політики та економіки країн народної демократії, багатством рідного краю, Волго-Донському будівництву.

Дев'ять кращих робіт виділено для нагородження грамотами Міністерства, 48 доповідей рекомендовано для опублікування в черговому науковому збірнику.

(„За советскую науку“).

Казанський університет

Наукові працівники та викладачі Казанського державного університету ім. В. І. Ульянова-

Леніна зобов'язались організувати в 1951-52 учбовому році постійні семінари з історії вітчизняної науки для співробітників факультетів та викладачів вузів міста.

(„Ленинец“).

Воронезький університет

Проект будинків Воронежського державного університету розробив Інститут по проектуванню вищих наукових закладів. Нові будівлі розраховані на контингент студентів в 3000 чоловік і розміщення семи факультетів.

Будівлі університету будуть складатися з головного учбового корпусу — п'ятиповерхового будинку, двоповерхового фізкультурного павільйону і великого будинку, де розмістяться різні лабораторії.

(„За научные кадры“).

До сторіччя з дня смерті М. В. Гоголя

4 березня цього року ми наємо 100 років з дня смерті великого російського письменника Миколи Васильовича Гоголя. Громадськість університету готується гідно відзначити цю дату. Створено ювілейну комісію, до складу якої обрані: декан філологічного факультету доцент т. Вербицький, зав. кафедрою російської літератури професор т. Легавко, зав. кафедрою української літератури доцент т. Балака, студент V курсу філологічного факультету сталінський стипендіат т. Ушаков та ін.

Ювілейна комісія розробила план заходів по вшануванню пам'яті видатного письменника. В ювілейні дні буде проведено урочисте засідання Вченої ради університету разом з представниками партійних, комсомольських, профспілкових організацій та студентського активу. В Центральній науковій бібліотеці та на філологічному факультеті буде відкрито велику виставку літератури та фотоматеріалів, які відображатимуть життєвий і творчий шлях Миколи Васильовича Гоголя.

Філологічний факультет виділяє групу доповідачів, які у факультетських лекторіях та в студентських гуртожитках прочитають ряд лекцій та доповідей на тему «Великий російський письменник М. В. Гоголь».

До участі у вшануванні пам'яті видатного письменника широко залучаються члени студентських наукових гуртків. В тематику роботи гуртків майбутніх філологів включено теми «М. В. Гоголь та українська література», «М. В. Гоголь і світова література», «Традиції М. В. Гоголя в радянській художній прозі» та інші. Для студентів четвертого курсу буде прочитаний спеціальний курс «Творчість М. В. Гоголя в оцінці Белінського».

Незабаром на філологічному факультеті розпочне свою роботу наукова сесія професорсько-викладацького складу, присвячена життєвому шляху та літературній діяльності видатного письменника.

Діяльно готується до вшанування пам'яті М. В. Гоголя колектив Центральної наукової бібліотеки університету. Ювілейна комісія в складі директора бібліотеки проф. Гуревича, вченого секретаря т. Мазманынц та інших здійснюють ряд заходів у зв'язку з сторіччям з дня смерті великого російського письменника.

Незабаром відкриється велика виставка літератури. Серед численних матеріалів будуть представлені книги, журнали, ілюстрації, рідкісні видання творів письменника. Виставка матиме роз-

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь» випустило у світ книги:
«Пісні миру». Збірка, 38 стор. Ціна 1 крб.

В. Козаченко. Зорі назустріч. Повість, книга перша, 243 стор. Ціна 10 крб.

Н. Рибак. Оповідання про Фрунзе. 51 стор. Ціна 2 крб. 50 коп.

П. Журба. Олександр Матросов. Повість, переклад з російської, 205 стор. Ціна 6 крб. 60 коп.

О. Підсуха. Слово про наших друзів. Вірші, 78 стор. Ціна 2 крб. 75 коп.

Назим Хікмет. Зоя. Поема, переклад М. Бажана, 23 стор. Ціна 1 крб.

І. Нехода. Солдат Мао Цзедун. Поема, 78 стор. Ціна 4 крб.

НОВІ КНИГИ

До магазину учбово-педагогічної книги № 21 цими днями надійшли в продаж такі книги:

П. Северов. Весна в Донбасі. Повість й оповідання. 346 стор. Ціна 12 крб. 55 коп.

Я. Макаренко. У вільній Польщі. Нариси й замітки. 214 стор. Ціна 5 крб.

С. Орлов. Світлана. Поема, 99 стор. Ціна 2 крб. 60 коп.

М. Чабанівський. Під зорями балканськими. 72 стор. Ціна 3 крб. 20 коп.

М. Павлов. Гаряче літо. Повість. 178 стор. Ціна 5 крб. 75 коп.

Пісні про Леніна і Сталіна. 192 стор. Ціна 7 крб.

Д. Корнієнко. СРСР — велика морська держава. Збірка нарисів. 212 стор. Ціна 5 крб. 50 коп.

„Сена“ вийшла в море“

Кожна нова хороша книга — радісна подія в житті нашого народу. Такою подією є вихід у світ збірки оповідань французького письменника-комуніста Андре Стіля «Сена» вийшла в море»*.

Як письменник Андре Стіль сформувався зовсім недавно. Перша збірка його оповідань «Горде слово шахтар» вийшла влітку 1949 року. Над своєю другою збіркою — «Сена» вийшла в море» автор працював з осені 1949 до літа 1950 року. Андре Стіль з початку 1950 року — редактор центрального органу комуністичної партії Франції «Юманіте».

Твори письменника, широко відомі не тільки у Франції, а й далеко за її межами, мобілізують читачів, кличуть до боротьби за мир, за соціалізм.

Актуальність тем, яскравість образів, пристрасна партійність роблять ці оповідання одними з кращих творів французької літератури останніх років.

У збірці сім невеличких оповідань. Кожне з них, як зауважує сам автор, «несе в собі цілий світ». Але одна могутня ідея пов'язує їх — ідея боротьби за мир.

Ось коротке оповідання «Вночі». Стара французька Елалі прокидається вночі від страшного гулу літаків. Жахлива думка виникає у неї: невже війна? «Це англійці повітряні маневри влаштували», — пояснює їй син, робітник Ремі. «Мабуть, і літаки ті ж самі, що у війну літали, — відказує мати. — Може, і ті тут кружляють, з яких тоді бомбардували нас». В цих словах, власне, і виражений основний смисл всього оповідання. Народи знають: війна — це величезні страждання, голод і смерть для простих людей, для трудящих. І проти неї треба всіма силами і способами боротись. Але стара Елалі ще не приходить до цього висновку.

Необхідність такої боротьби добре зрозумів Поль Рамон, молодий шахтар, учасник руху Визволення, друзі якого разом з трьома мільйонами французьких трудящих оголосили страйк у грудні 1947 року (оповідання «На мосту Ренесанс»).

Спрямувавши проти страйкуючих армію, поліцію, бандитські загони республіканської безпеки, французький уряд все ж таки не зміг злати волю народу. Страйк у грудні 1947 року — справжня школа мужності для мільйонів французьких борців за мир.

Боротьба проти маршаллізації країни, за політичні та економічні права трудящих — це пряме продов-

ження боротьби проти фашизму. І не випадково в оповіданні проводиться виразна паралель між боротьбою французьких патріотів в роки гітлерівської окупації Франції і боротьбою сьогодні, такою ж упертою і рішучою. Андре Стіль виступає не як сторонній споглядач подій, а як активний їх учасник, як справжній патріот своєї батьківщини.

Страшні картини життя робітників змальовує письменник в оповіданні «Вбивцю виявлено». Нещадна експлуатація трудящих, безробіття, нещасні випадки на виробництві — все це результат хазяйнування в країні імперіалістів-хижаків, результат американської маршаллізації Франції.

Якщо в оповіданні «Вночі» стара Елалі обмежується тільки розмовами про жах війни, то в оповіданні «Стальна квітка» чорним замислам паліїв війни проти стоїть активна боротьба французьких патріотів. Ні голод, ні безробіття — ніщо не може зломити волю народу до миру. Робітники невеличкої провінційної майстерні відмовляються виконувати замовлення для війни. Всі чесні люди поділяють думки борців за мир, їх волю дати рішучу відсіч паліям війни. Всі вони відчують, як у них виростає і міцніє грізне «ні».

Про те, що народ Франції не забув жахів останньої війни, свідчить коротеньке оповідання «Урок французького», яке певною мірою перегукується з оповіданням «Вночі».

Найбільшою вдачею автора є оповідання «Сена» вийшла в море». Правдиво і яскраво відображає автор життя великого французького порту, схвилювано розповідає про самовіддану боротьбу докерів, які домагаються припинення війни у В'єтнамі. Автор показує, що воля народів до миру незламна; що війна не потрібна ні французіві Гастону, ні в'єтнамцю Люану, вона є бажаною тільки для правителів Франції та їх заокеанських хазяїв.

Чітко змальовані автором образи в'єтнамця Люана і місцевих комуністів — Леона та Ернеста, які ведуть за собою маси трудящих.

В оповіданні «Подарунком» з великою силою розповідається про любов простих людей Франції до радянського народу, рідної Москви, великого Сталіна. Старий Клебер, ветеран першої світової війни, каже: «Сталін завжди з нами. Для нас, комуністів, Сталін — це наша совість». Віру в могутню силу й енергію радянських людей поділяють з Клебером всі, кого він знає і хто його оточує.

Книга Андре Стіля — цінний вклад в літературу, присвячену великій ідеї захисту миру на землі.

Л. ВОЛОДІН.

В. о. редактора В. БУДНІКОВ.

* Андре Стіль. «Сена» вийшла в море». Збірка оповідань. Видавництво іноземної літератури, Москва, 1951 р.

В. ГАЛІН.